

BIBEL OG BEKJENNELSE

NR. 3 2021 – 41. ÅRGANG

Foto: David Köhler, unsplash.com

Jesus Kristus sier: “Bli i meg, så blir jeg i dere.”
(Johannes 15,4)

BIBEL OG BEKJENNELSE

utgis av Den Lutherske Bekjennelseskirke.
ISSN 0806-5365

Bladet kommer ut med fire nr. pr. år.

Frivillig abonnementsavgift kr 150,- pr. år

Redaksjon:

Tor Jakob Welde (ansv. red.),

Egil Edvardsen og David Edvardsen

Redaksjonens adresse:

T.J. Welde, Sundts veg 9A, 5221 NESTTUN

E-post: tjwelde@luthersk-kirke.no

Internett: www.luthersk-kirke.no

Bankgiro: 3361 16 43948

Ekspedisjon: Omega trykk, 4016 Stavanger

**DEN LUTHERSKE
BEKJENNELSES-
KIRKE (LBK)**

Den Lutherske Bekjennelseskirke er en evangelisk-luthersk kirke som tror at Gud har gitt hele verden det glade budskap om den forsoning som har skjedd i Kristus. Vi tror at Jesus Kristus er sann Gud, at han har blitt menneske for vår skyld, levd et liv uten synd, lidt og dødt i vårt sted og oppstått fra de døde. Vi tar imot denne forsoning gjennom troen, får tilgivelse for alle våre synder og har løfte om evig liv sammen med Gud. Hensikten med vår kirkes eksistens er å føre videre dette glade budskap, og samles omkring forkynnelsen, dåpen og nattverden for å vokse i den tro vi har fått av Gud.

Vår kirkes tro har en eneste grunnvoll, nemlig det Ord som Gud har gitt oss i Det gamle og nye testaments hellige skrifter. Det er Gud selv som har inspirert de menneskelige forfatterne av Bibelens 66 bøker, og derfor må disse skrifter ikke betraktes som menneskelige produkt, men som Guds eget ord. Bibelens ord er den eneste normen for sann kristen lære. Vi tror at Bibelen må leses ut fra dens egenart og karakter. Poesi må leses om poesi, historie som historie, og så videre.

Vi bekjenner oss til de lutherske bekjennelsesskriftene som er samlet i Konkordieboken fra 1580, ettersom vi har funnet at de overensstemmer helt med vår kirkes eneste grunnvoll, Bibelen.

Vår tro er ikke ny, men har funnes i alle tider, der mennesker har tatt imot Guds ord og rettet seg etter det. Fordi vi vet at vi er store syndere for Gud, behøver vi Guds ords rene og klare undervisning der tilgivelse og oppreisning gis oss i forkynnelsen av Jesu forsoningsverk.

LBK deler tro og kirkefelleskap med KELK, Den konfesjonelle evangelisk-lutherske konferansen, som består av 32 medlemskirker rundt omkring i verden, blant annet Evangelisch-Lutherische Freikirche i Tyskland, Evangelical Lutheran Synod og Wisconsin Evangelical Lutheran Synod i USA. I alt er vi omkring en halv million kristne i dette internasjonale fellesskap. Det er vårt håp at flere skal komme med i vårt fellesskap der Frelseren Jesus og syndenes tilgivelse alltid står i sentrum.

Fra redaksjonen

Vi tror på Den Hellige Ånd!

Jeg tror på Den Hellige Ånd, en hellig alminnelig kirke, de helliges samfunn... Hver søndag bekjenner kristne over hele jorden sin tro på den treenige Gud, på tusen ulike språk. Det er et mirakel. Ingen av oss kan av egen fornuft eller kraft tro på Jesus Kristus, vår Herre, eller komme til ham, men *Den Hellige Ånd* har kalt oss ved evangeliet, opplyst oss ved sine gaver, helliggjort og bevart oss i den rette tro. I Fadervår ber vi om at Guds rike må komme til oss, og katekismen forklarer at dette skjer «når vår himmelske Far gir oss sin Hellige Ånd, så vi ved hans nåde tror hans hellige ord og lever et hellig og gudfryktig liv her i tiden og siden i evigheten.»

Men vi lutheranere beskyldes ofte for å ha for lite fokus på Ånden. Beskyldningen kommer imidlertid gjerne fra folk som ikke har spesielt god forståelse for Ånden og hans arbeid. Vi vet at Guds kraft er evangeliet (Rom 1,16), som har fokus på Kristus og ham korsfestet (1 Kor 2,2). Når Kristus og hans frelse forkynnes, da er Ånden i arbeid. Hvis vi derimot snakker mest om Den Hellige Ånd og hans kraft, vil Ånden neppe være i arbeid iblant oss. Han ønsker ikke en masse oppmerksomhet og oppstyr om seg selv, men å vitne om Kristus, å herliggjøre Jesus, gjennom ordet om korset, for at mennesker skal bli frelst ved tro.

Vil vi at Ånden skal virke i oss, må vi gjøre bruk av nådens midler, som er Guds ord og sakramenter. «Vi forkaster alle oppfatninger som forventer at Den Hellige Ånd skal skape tro utenom nådemidlene. Vi forkaster alle oppfatninger som går ut på at vi skal søke åpenbaringer om Guds nåde og frelsen utenfor det evangelium som vi har i Skriften.» (*Dette tror vi*, VI,6)

Men i vår tid er den *karismatiske* kristendom på frammarsj, der man gjerne forventer at Ånden skal virke og tale til enkeltmennesket direkte, ut av det blå, eller innenfra i hjertet. «Gud sa til meg...». Man søker sterke følelser og åndsopplevelser og skiller mellom «åndsfylte» kristne og andre kristne. Aposteltidens tungetale og store tegn og under forventer man skal være nærmest dagligdags i menigheten også nå i dag. I stedet for å tenke at dette var fenomener som var ment å bekrefte det kristne budskapets sannhet spesielt i oppstartfasen, og ikke for all tid.

Det er lett å forstå at kristne ønsker seg gode følelser, stor kraft og herlighet mens vi kjemper troens strid her i verden. Men hvor lett kan vi ikke bli bedratt. Så det er nødvendig for både unge og gamle å ikke være alt for åpen for påvirkninger, men lære å «prøve åndene, om de er av Gud» (1 Joh 4,1), ettersom Herren Jesus jo har forutsagt at folk «skal stå fram og gjøre store tegn og under, for om mulig å føre selv de utvalgte vill» (Matt 24,24). Luther har følgende påminnelse: «Troen tar ikke hensyn til det den ser og føler, men holder seg til Ordet.»

I dette nummeret av Bibel og Bekjennelse har vi valgt å ha et spesielt fokus på Den Hellige Ånd og hans gaver, samt på den pinsekarismatiske bevegelse som tiltrekker seg så mange. Måtte innholdet bli til veiledning, hjelp og oppbyggelse for leserne.

Åndens fremste oppgave

Foto: Alishak Sunny, unsplash.com

«Denne Jesus som dere korsfestet, ham har Gud gjort til både Herre og Messias.» Da de hørte dette, stakk det dem i hjertet, og de sa til Peter og de andre apostlene: «Hva skal vi gjøre, brødre?» Peter svarte dem: «Vend om og la dere døpe i Jesu Kristi navn, hver og en av dere, så dere kan få tilgivelse for syndene, og dere skal få Den Hellige Ånd som gave. For løftet gjelder dere og barna deres og alle som er langt borte, så mange som Herren vår Gud kaller på.» Også med mange andre ord vitnet han for dem, og han formante dem: «La dere frelse fra denne vrangsnudde slekten.» De som tok imot budskapet hans, ble døpt, og den dagen ble det lagt til omkring tre tusen mennesker. (Apg 2,36-41)

På den første pinsedagen ble Peter ledet av Den Hellige Ånd til frimodig å forkynne evangeliet om Jesus fra Nasaret. Kjernen i prekenen hans var følgende:

Skriften har forutsagt om Messias at han ifølge Guds bestemte plan og vilje skulle utleveres og med hjelp av de lovløse spikres opp på korset og bli drept. Dette har skjedd med Jesus fra Nasaret, en mann som ble utpekt av Gud ved mektige gjerninger, under og tegn. Ham har Gud oppvekt og løst fra dødens gru.

Den Hellige Ånd overbeviser om synd

«Denne Jesus som dere korsfestet.» Hvilken forferdelig anklage! Peter sier: Dere er mordere. Det var jødernes ledere som sto bak mordet på Messias, han som kom for å være deres Frelser. Det var disse vanlige menneskene som var samlet til pinsehøytiden, som hadde korsfestet Jesus, sier Den

Hellige Ånd. De hadde ropt «korsfest!» slik at Pilatus ble tvunget til å lytte og utstede dommen.

Peter og de andre disiplene sto selv under den samme anklagende dom selv om de ikke hadde vært med å rope «korsfest». Peter hadde sverget på at han sannelig ikke skulle forlate Jesus. Men han fornektet ham tre ganger. Alle disiplene flyktet i den mørke natten i Getsemane for å redde sitt eget skinn. Derfor hadde de all grunn til å kjenne et stikk i hjertet.

Ånden overbeviste de jødiske tilhørerne om deres skyld gjennom Peters preken. På samme måte overbeviser han oss gjennom Guds lov om at vi har samme skyld.

Men jeg var jo ikke med, innvender du kanskje. Du kunne jo ikke hindre at jødene ropte «korsfest». Du var jo ikke med ham i Getsemane. Du skulle vel ikke ha forlatt ham, eller hva?

Selv om du og jeg ikke var med der, har vi alle noe som stikker i hjertet når loven når oss med sine bud og befalinger. Loven forteller oss hva Guds vilje med oss er, hva vi skal gjøre og hva vi skal la være å gjøre. Den avslører alt det gale vi har gjort, og ikke bare det vi har gjort, men også at vi i vårt indre er syndere, at hjertet vårt er fylt av onde begjær og at vi legger planer for å tilfredsstille vårt eget kjøtt.

Den Hellige Ånd omvender

«Da de hørte dette, stakk det dem i hjertet.» Dette er det første steget i det som vi med et teologisk uttrykk kaller omvendelsen. Peters tilhørere fikk et endret sinn. De var ikke lenger hatefulle mot Jesus og hans vitner, men de begynte å spørre: «Hva skal vi gjøre?» De følte *anger* over det de hadde gjort. De ble overbevist om at de hadde drept Livets fyrste. De ga Ånden rett. De hadde skyld.

Det naturlige mennesket, som ikke er gjenfødt, vet ikke at det er skyldig. Vi skal ikke snakke om slikt i dagens samfunn. Det er ingens feil, hører vi ofte. Men likevel fins uroen der. Uro er sannsynligvis den vanligste negative følelsen som mennesker går og bærer på. Så lenge vi betrakter vår egen situasjon og forventer at vi selv skal klare å kvitte oss med uroen, gjennom terapi, gjennom å tenke positivt, gjennom å meditere eller følge en av de mangfoldige måter som fins i dag til å bli lykkelige, så lenge kommer vi til å dra på uroen.

Vi trenger å vende blikket slik at vi i stedet for å se på oss selv, ser på Jesus, den oppstandne Frelseren. «Vend om,» sa Peter. Flytt fokus fra deg selv; se på Jesus! Det skjer når vi får høre om ham. Peter hadde forkynt hva Jesus hadde gjort: «Så skal hele Israels folk vite for visst: Denne Jesus som dere korsfestet, ham har Gud gjort til både Herre og Messias.»

Når budskapet om hva Jesus har gjort for oss, lyder, da er Den Hellige Ånd virksom. Hans hovedoppgave er å vise til Jesus Kristus, han som døde og oppsto for vår skyld. Gjennom Ordet om Kristus skaper han tro. Da overbeviser han oss om at det ikke er vi selv som skaper vår egen rettferdighet, men vår rettferdighet er Jesus. Han overbeviser oss om at denne verdens fyrste er dømt, og at han ikke har noen rett til å anklage oss for noen skyld. For skylden betalte Jesus ved sin uskyldige død i vårt sted.

Hør nå og ta imot disse ord: Jesus har betalt din skyld, og du er fri fra alle anklager. Du har en plass i himmelen som venter på deg når Jesus kaller deg bort fra dette jordelivet. Det kan du vite sikkert, for Skriften har sagt det, og Skriften kan ikke strykes ut.

Nå fortsetter Peter: «La dere døpe i Jesu Kristi navn, hver og en av dere, så dere kan få tilgivelse

for syndene, og dere skal få Den Hellige Ånd som gave.» I dåpen har vi fått del i alle de velsignelser som Jesus har skaffet til veie ved sitt syndfrie liv som han levde i stedet for oss fordi vi ikke selv kunne leve syndfritt og hellig, og ved at han tok på seg straffen for alt det onde vi har gjort. Gjennom dåpen er vi blitt ført gjennom tid og rom og blitt korsfestet med Kristus slik at vår synd og skyld er byttet ut med hans hellighet og rettferdighet.

Peter sier videre: «For løftet gjelder dere og barna deres og alle som er langt borte, så mange som Herren vår Gud kaller på.» Her forkynner Peter noe som han selv ikke forsto fullt ut på den tiden, nemlig at evangeliet også skulle gjelde hedningene. Senere skulle han håndgripelig lære hva dette betydde.

At det gjelder alle som Gud kaller, er et uttrykk for den lære som vi kaller utvelgelsen av nåde: Ikke en gang en liten del av vår omvendelse avhenger av oss, men alt hviler på Guds kall og verk. Når jeg ved Den Hellige Ånds virkning har begynt å tro på Jesus og har kommet med i Guds familie, vet jeg at det skyldes ikke min vilje eller mitt strev, men fra begynnelse til slutt Guds barmhjertighet. Gud være lovet for det!

Den Hellige Ånd formaner og advarer

«Også med mange andre ord vitnet han for dem, og han formante dem: 'La dere frelse fra denne vrangsnudde slekten.'» Peter fortsetter sin tale med mange andre ord som ikke gjengis her. Vi finner slike formaninger i brevene i Det nye testamentet. De som har satt sin tro til Jesus, lever ennå midt iblant en vrang slekt. Det er et farlig miljø. Vi skal være forsiktige med hvordan vi lever i denne vrangsnudde slekten.

Denne slekten kaller vi for verden. I Rom 12,2 formaner

Paulus oss: «Innrett dere ikke etter den nåværende verden, men la dere forvandle ved at sinnet fornyes, så dere kan dømme om hva som er Guds vilje: det gode, det som er til glede for Gud, det fullkomne.»

Det går en skarp grense mellom de to verdenene: denne verden som er det samme som den vrangsnudde slekten, og den himmelske verden som vi er blitt ført inn i gjennom dåpen og troen.

I Kol 3,1-3 fins det en lignende formaning: «Er dere da reist opp med Kristus, så søk det som er der oppe, hvor Kristus sitter ved Guds høyre hånd. La sinnet være vendt mot det som er der oppe, ikke mot det som er på jorden. Dere er jo døde, og deres liv er skjult med Kristus i Gud.»

Her ser vi den samme kontrasten: det som er der oppe – det som er på jorden. Vi som har dødt med Kristus og oppstått med ham, vi skal nå tenke rett. Vi skal ikke la det som er på jorden, styre vårt liv. Vi skal i alle ting feste våre øyne på Jesus, også i alt vi gjør her på jorden, for vi har jo fortsatt vårt liv i kjøttet her. Vi skal i alt la det himmelske perspektivet belyse og lede oss og gjøre alt i Herren Jesu navn og takke Gud, vår Far, gjennom ham (Kol 3,17). Slik bevarer Ånden deg fra å begynne å stole på deg selv og din egen kraft.

Etter Peters preken skjedde det et stort under: omkring tre tusen mennesker tok imot Ordet og ble døpt den samme dag. Vi kan glede oss over dette vitnesbyrdet om Åndens store kraft, men vi kan også glede oss over at vi har nøyaktig samme kraft til disposisjon i dag selv om vi er betydelig færre. Der budskapet om den oppstandne lyder, om vi så bare er to eller tre, der er også Ånden virksom.

Ola Österbacka, Finland

De åndelige nådegavene

Apostelen Paulus underviser i 1Kor 12 om de forskjellige åndelige nådegavene som fantes i forsamlingen i Korint. Men denne undervisningen virker å bare være en innledning til det han taler om i kapittel 13. Han avslutter nemlig ved å si: «Og jeg vil vise dere en enda bedre vei» (1Kor 12,31). Så begynner han å undervise om hvor viktig kjærligheten er. Om man altså fokuserer bare på de åndelige nådegavene, har man oversett det viktigste i tjenesten i forsamlingen, nemlig kjærligheten.

1Kor 13 pleier å kalles «Kjærlighetens lov». Her sier han bl.a.: «Om jeg taler med menneskers og englers tunger, men ikke har kjærlighet, da er jeg bare drønende malm eller en klingende bjelle. Om jeg har profetisk gave, kjenner alle hemmeligheter og eier all kunnskap, om jeg har tro så jeg kan flytte fjell, men ikke har kjærlighet, da er jeg intet» (1Kor 13,1-2).

Likevel finnes undervisningen om de åndelige nådegavene i brevet. Apostelen underviser forsamlingen om disse gavene fordi det, akkurat som med nattverden, hadde oppstått uorden i bruken av dem. En del hevdet de hadde gaver som de ikke hadde. Andre var misfornøyde med gavene de hadde fått, og var misunnelige på andre som hadde gaver de trodde var større gaver. Visse gaver virker å ha tatt mer plass enn andre, slik at ikke alle gaver ble brukt. Visse mer oppsiktsvekkende gaver hindret sikten for andre. Under tungetalen ble det kaos fordi altfor mange talte. Det var ikke oppbyggende, for ingen tydet talen. Iblant virket det som om personene i forsamlingen viljeløst ble henrevet av påståtte åndelige krefter, så de ikke kunne stå imot. Apostelen

Foto: Rudolf Peter-Bakker, unsplash.com

skriver til forsamlingen i Korint for å korrigere dem.

Vers 1-3

«Når det gjelder Åndens gaver, søsken, vil jeg at dere skal ha kunnskap om dem. Dere vet at da dere var hedninger, ble dere viljeløst revet med til de stumme avgudene. Derfor kunngjør jeg for dere at ingen som taler i Guds Ånd, sier: «Forbannet være Jesus!» Og ingen kan si: «Jesus er Herre!» uten i Den hellige ånd.»

De hadde åndelige nådegaver, men de hadde ikke kunnskap om de åndelige tingene. Apostelen ville at de ikke skulle være uvitende. Det er ikke slik at den som har en åndelig nådegave, plutselig vet alt om hvordan ting fungerer. Apostelen må undervise dem og snakke om hvordan alt fungerer. I den hedenske kulten ble den som kom i åndelig ekstase, et viljeløst redskap for avgudene. Men slik er det ikke med Den hellige ånd, forklarer apostelen. Han skrur ikke av forstanden vår. Om man får noe åndelig fra Gud, trenger man ikke å si det umiddelbart.

Apostelen skriver i 1Kor 14,29-33 om den ordning som skulle råde: «La to eller tre tale profetisk, og la de andre prøve det de sier. Men hvis en annen får en åpenbaring mens han sitter der, skal den første tie. For dere kan alle tale profetisk, men én om gangen, slik at alle kan lære og alle bli oppmuntret. Enhver profet har herredømme over sin profetånd,

for Gud vil ikke uorden, men fred.»

Vers 4-7

«Det er forskjellige nådegaver, men Ånden er den samme. Det er forskjellige tjenester, men Herren er den samme. Det er forskjellige tjenester, men Herren er den samme. Det er forskjellige kraftige virkninger, men Gud er den samme, han som er virksom og gjør alt i alle. Hos hver enkelt gir Ånden seg til kjenne slik at det tjener til det gode.»

Mot dem som målte gavene opp mot hverandre, framhever apostelen at det er samme Herre som står bak alle åndelige nådegaver. Og Åndens hensikt er å være nyttig. De åndelige nådegavene er til for å være tjenlige og nyttige. Det er ikke superkrefter vi har for å føle oss spesielle.

Vers 8

«Ved én og samme Ånd blir det gitt én å tale visdom, en annen å formidle kunnskap.»

Nå kommer han inn på hvordan Ånden kan være nyttig. Hva betyr dette? Ordet for visdom er her på gresk *sofia* och ordet for kunnskap er *gnōsis*. Forskjellen mellom dem er at visdom beskriver selve innholdet i sannheten, mens kunnskap betegner hva sannheten gjør med oss.

Når apostelen i første kapitlet i 1. Korinterbrev snakker om forskjellen mellom Guds visdom og verdens visdom, bruker han samme ord *sofia*. «For da verden ikke brukte visdommen til å kjenne Gud i hans visdom, besluttet Gud å frelse dem som tror, ved den dårskapen som vi forkynner» (1Kor 1,21). Guds visdom her er korsets dårskap, det vil si evangeliet om den korsfestede Guden.

Men når apostelen snakker om å lære å kjenne Kristi kjærlig-

het som overgår all kunnskap (Ef 3,19), brukes i verset både verbformen «lære å kjenne» og substantivet «kunnskap» (*gnōsis*).

Man kan si at «å tale visdom» er gaven å beskrive evangeliet objektivt, mens «å formidle kunnskap» er gaven å tillempe evangeliet. Altså står her visdom, *sofía*, for det objektive, mens kunnskap står for det subjektive *gnōsis*.

Vers 9

«Én får ved den ene Ånd en spesiell trosgave, en annen får nådegaver til å helbrede.»

Når vi snakker om troen som en åndelig nådegave, kan det ikke dreie seg om den tro som alle kristne har, den frelsende troen (Ef 2,8), siden det bare er visse som får denne gaven. «Én får tro ved den ene Ånd.» Her handler det om en spesiell undergjørende tro som visse personer får under visse omstendigheter, f.eks. Elia, som vi leser: «Et rettferdig menneskes bønn er virksom og utretter mye. Elia var et menneske under samme kår som vi. Han ba inderlig om at det ikke måtte regne, og i tre år og seks måneder falt det ikke regn på jorden. Så ba han på ny, og da ga himmelen regn, og jorden bar igjen grøde» (Jak 5,16-18).

Det kan også være en heroisk tro som handler om at Gud gir kraften til å holde ut under vanskelige omstendigheter, som vi leser om i Hebreerbrevet 11,30-40.

Apostelen taler også om gaven å «helbrede». Også det er en gave som Gud kan gi. Om dette leser vi i Jak 5,14-15: «Er noen blant dere syke? Han skal kalle til seg menighetens eldste, og de skal be over ham og salve ham med olje i Herrens navn. Da skal troens bønn redde den syke, og Herren skal reise ham opp. Har han gjort synd, skal han få dem tilgitt.»

Vers 10

«... én får kraft til å gjøre under. Én får den gave å tale profetisk, en annen å bedømme ånder, én får ulike slag av tungetale, og en annen kan tyde tungetale.»

Noen har fått kraft til å utrette forskjellige slags overnaturlige under og tegn.

Med å profetere menes ikke først og fremst å forutsi hendelser. Profetene var lærere og underviste i Guds ord. Profeti som forutsigelse tilskrives, bortsett fra i Åpenbaringsboken, egentlig bare en person i NT, nemlig profeten Agabus (Apg 11,28ff; 21,10ff). At profeti handler om undervisning i 1. Korinterbrev, ser vi av 1Kor 14,31: «Dere kan alle tale profetisk, men én om gangen, slik at alle kan lære og alle bli oppmuntret.»

Apostelen snakker også om gaven å tale forskjellige slags tungeomål og gaven til å tyde tungeomål.

På pinsedagen var folk fra en mengde land forsamlet. Evangeliet skulle nå ut til alle språk. Derfor oversatte Den hellige ånd budskapet til forskjellige språk (Apg 2,3-12). Tungetale er altså virkelige språk. Selve poenget med å tale andre språk er å kunne gjøre seg forstått. Dette forklarer apostelen også i 1Kor 14,6-11.

Siden de åndelige nådegavene skulle bygge opp kroppen, det vil si forsamlingen, var det viktig at alle forsto det fremmede språket. Derfor måtte den som hadde gaven å tale fremmede språk, også tyde det han sa. Om han ikke kunne det, skulle en annen som hadde gaven å tyde, tyde det, ellers skulle han tie (1Kor 14,27-28).

En annen får gaven å «bedømme ånder», sier apostelen også. Hva betyr det? Ja, vi har en forklaring i 1Kor 14,29: «La to eller tre tale profetisk, og la de andre prøve det de sier.» Apostelen sier også i 1Tess 5,20-21: «Forakt ikke profetord, men prøv alt og hold fast på det gode.»

Men hvorfor står det «bedømme ånder»? Ja, begrepet «ånder» brukes om vranglærere f.eks. i 1Tim 4,1: «Ånden sier med klare ord at i de siste tider skal noen falle fra troen. De skal holde seg til ånder som fører vill, og til demoners lære.» Johannes skriver også: «Mine kjære, tro ikke enhver ånd! Prøv åndene om de er av Gud! For det er gått mange falske profeter ut i verden» (1Joh 4,1).

Vers 11

«Alt dette gjør den ene og samme Ånd, som deler ut sine gaver til hver enkelt slik han vil.»

Hvordan Åndens gaver skal fordeles, er det ikke vi som avgjør. Dette ville ført på avveier, for det kunne hende at en viss åndelig nådegave ble spesielt ettertraktet, og da kunne jo forsamlingen bli veldig enbeint eller enøyd. Det er sant at vi kan søke etter åndelige nådegaver, men det er Ånden som deler dem ut etter sin vilje, til hver og en. Altså ikke bare til noen, men til hver og en. Alle i forsamlingen i kroppen har en åndelig nådegave. På samme vis taler apostelen i Rom 12,6: «Vi har forskjellige nådegaver, alt etter den nåde Gud har gitt oss.»

Dette er viktig. Man kan ikke gjøre listen som Gud ga forsamlingen i Korint, til et mønster for alle kristne, ikke en gang alle forsamlinger til alle tider. I Rom 12 finnes også en liste over åndelige nådegaver, men der nevnes f.eks. ikke tungetale, undergjæringer eller gaven å helbrede syke. Derimot nevnes flere andre gaver som ikke finnes i 1Kor 12, f.eks. gaven å undervise og gaven å tjene.

Bibelens undervisning om de åndelige nådegavene viser oss at alle i forsamlingen kan bidra til å bygge opp forsamlingen som en kropp, der alle kroppsdelene har forskjellige funksjoner.

Stefan Sjöqvist, Sverige

Profeten Joel

Forfatteren

Vi vet ikke mye mer om profeten Joel enn at hans fars navn var Petuel. Han tjenestegjorde i Jerusalem, altså i sørriket. Det gis få ledetråder til tidspunktet da han skrev. Fordi han behandler samme temaer som Jesaja, Amos og Ezeiel, tror mange bibelforskere at boken er sen. Andre konservative forskere mener at profeten talte det han mottok fra Gud, og derfor trenger han ikke å være avhengig av senere profeter. At Joel er plassert som nummer to blant skriftene i Tolvprofetboken, ser ut til å peke på bokens høye alder. Den kan antagelig tidfestes til Joasj sin første regjeringstid, da kongen var et barn og øverstepresten Jojada styrte landet, ca 830 f.Kr. Den historiske bakgrunnen som tegnes i boken passer på denne tiden.

Boken

Boken inneholder bare tre kapitler, og de to mest kjente versene siteres av Peter på pinsedagen: *En gang skal det skje at jeg øser ut min Ånd over alle mennesker. Deres sønner og døtre skal profetere, de gamle skal drømme drømmer og de unge skal se syn. Selv over slaver og slavekvinner vil jeg i de dager øse ut min Ånd* (Joel 3,1-2, Apg 2,16ff).

Innledningen er en anklage mot Israels folk, og ikke minst lederne for folket oppfordres til å klage og sørge på grunn av plagene som rammer landet. Mot det som nå hjemsøker dem hjelper ingenting annet enn en inngripen av Gud. Joel har en veldig klar og tydelig undervisning der loven beskrives med dommen og nøden som vil ramme landet, og evangeliet tilbyr løftet om redning.

Gresshoppene

Joel beskriver i detalj plagen med gresshoppene som kom over landet. Det er vanskelig for oss, med de små gresshoppene som lever på våre breddegrader, å forstå hvordan de kan forårsake en så stor plage og skade.

Joels beskrivelse av en gresshoppeinvasjon er aldri blitt overgått, med sin dramatiske fremstilling kombinert med en forbløffende nøyaktighet i de detaljerte beskrivelsene, ifølge en gresshoppeekspert.

I disse insektsvermene, som skjuler solen og sluker alle matfor-

Foto: Kai Dahms, unsplash.com

råd, ser profeten den lidelsen og mørket som vil komme når landet blir invadert fra nord. Gresshoppeplagen er også et alvorlig bilde og en advarsel til folket om å vende om til Herren.

Svermer på opptil 50 milliarder gresshopper kan forflytte seg så langt som 130 km på et døgn. En sverm på 40 milliarder gresshopper kan spise opp 80 000 tonn avling per døgn. En sverm kan dekke et område som tilsvarer en sirkel fra Haugesund til Bergen.

Herrens dag

Herrens dag nevnes fem ganger i boken og er det egentlige temaet for forkynnelsen, se 1,15; 2,1.11; 3,4.19. Dette uttrykket finner vi ofte igjen hos profetene. I første

del av boken fram til 2,17 beskriver Joel alvoret ved å ikke vende om; da blir Herrens dag en forferdelig dag. Han skriver: *Stor og skremmende er Herrens dag, hvem kan holde den ut?* (2,11b). Fra 2,18 forkynnes nåde og barmhjertighet fra Gud, og dette uttrykkes slik: *Jeg vil sende dere korn, ny vin og fin olje... Fienden fra nord vil jeg drive langt bort fra dere... Fryd dere, Sions barn, gled dere i Herren deres Gud! For han gir dere regn i rett tid... Jeg gir dere igjen for årene da den svermende gresshoppen åt... Den dagen skal det skje at fjellene drypper av druesaft... Jerusalem skal være et hellig sted, der skal fremmede aldri mer komme inn.*

Og profeten uttaler ordene som Paulus refererer til i Romerbrevet: *Da skal hver den som påkaller Herrens navn, bli berget* (Joel 3,5; Rom 10,13).

Vi ser hvor høyt både Paulus og Peter verdsetter Joel. De husker og tenker på læreren som har forkynt Guds ord for dem. Når profeten Joel gir løftet om Ånden, taler

han om det nye livet som skal komme. Ånden skal ikke lenger bare være en gave til profetene og de som på Guds oppdrag leder folket hans. Ånden skal utøses over alle, og når Messias kommer, oppfylles Joels løfte om Ånden. Unge, gamle, høye og lave skal få ta imot dette budskapet gratis av nåde.

Da skal hver den som påkaller Herrens navn, bli berget. For på Sion-fjellet og i Jerusalem skal det finnes redning, som Herren har sagt. Og blant de overlevende er de som Herren kaller (Joel 3,5).

Ingvar Adriansson, Sverige

Pinse-karismatikk

et historisk overblikk

Etter aposteltiden ble det i de kristne menighetene ganske snart slutt på typiske pinsedag-fenomener som for eksempel tungetale. Kirkefaderen Origen (ca 185-254) fortalte at det på hans tid var blitt mindre av mirakuløse tegn gitt av Den Hellige Ånd, og han avviste at det fortsatt fantes kristne som fremførte virkelige profetier (i betydningen ord fra Gud åpenbart direkte til enkeltpersoner), enten ved ekstatisk eller forståelig tale.

Blant flere som påberopte seg å ha den profetiske gave, var en tidligere hedensk prest ved navn Montanus (d. ca 170). Han fikk mange til å tro at han personlig var en manifestasjon av Talsmannen (Joh 14 og 16). Plutselig kunne han og tilhengerne hans falle i ekstase og begynne å tale merkelige ting, men denne profeteringen var «i strid med kirkens tradisjoner fra begynnelsen av», ifølge biskop Apolinarius i Hierapolis (sitert av kirkehistorikeren Eusebius). Montanistene kunne iblant opphøye sine egne visjoner og åpenbaringer over apostlenes undervisning. Dette ble avvist av de fleste kristne.

Også under middelalderen sto det fram enkeltpersoner og grupper som hevdet å motta personlige, indre, direkte åpenbaringer fra Gud. Blant de mest kjente er svenske Birgitta av Vadstena (1303-1373). Sammen med sin ektemann dro hun på pilegrimsferd til Nidaros og til Santiago de Compostela i Spania. Etter hans død levde hun strengt asketisk og falt ofte i ekstatisk henrykkelse der hun påsto hun fikk guddommelige befalinger og følte seg som Kristi brud og språkrør. Boken «Himmelske åpenbaringer» inneholder hennes beskrivelse av hele 700 slike visjoner, blant annet *Frelserens klosterregel*, en lang og detaljert ordensinstruks fra Kristus angående det klosteret han ønsket hun skulle grunnlegge til ære for Maria. Birgitta mente også å ha fått i oppdrag fra både Gud og Maria å gå med bestemte budskap til politiske og kirkelige ledere.

Mirakuløse helbredelser var noe mange i middelalderen var svært opptatt av, men da mest i tilknyt-

ning til såkalte relikvier, for eksempel beinrester og andre levninger etter Sankt Stefanus og andre helgener, som man trodde hadde en slik virkning. Altså noe helt annet enn helbredelsene vi kan lese om fra aposteltiden.

Under reformasjonen på 1500-tallet oppsto gjendøperbevegelsen, som mente at barnedåp var ugyldig og kun voksendåp var bibelsk. Dette synet finner vi jo også blant svært mange (men ikke alle) i vår tids karismatiske bevegelse. For gjendøperne var det essensielt med en voksen erfaring av religiøs overbevisning, og man underordnet Skriften og sakramentene under en høyere ledestjerne, et «indre lys» fra Den Hellige Ånd. Også Luthers kollega Andreas Karlstadt sa seg mye enig med gjendøperne, og han var lidenskapelig opptatt av at man måtte strebe etter å leve et hellig liv. Thomas Müntzer og de såkalte «himmelske profetene» fra Zwickau hevdet å få visjoner og drømmer direkte fra Gud. Det samme gjorde spiritualisten Caspar Schwenkfeld, som også

avviste læren om rettferdiggjørelse ved tro og at Den Hellige Ånd virker gjennom sakramentene. Han kritiserte dessuten Luthers tale om at Guds ord er den kristne troens eneste kilde og norm. Luther bedømte det slik at den ånden disse «svermerne» var så opptatt av, ikke var av Gud men av djevelen. De mange «entusiastiske» villfarelsene ble forkastet og fordømt i de lutherske bekjennelsesskriftene.

Omkring midten av 1600-tallet, i England, oppsto kvekerbevegelsen, som også betraktet «det indre lys» som overordnet Skriften. Ved samlingene deres satt deltakerne stille i en ring, helt til en av dem følte seg beve-

get av Ånden til å tale. Senere i samme århundret oppsto *pietismen* i Tyskland, der den store lederen i Halle, August Francke (1663-1727) snakket om at en sann kristen bør kunne angi det nøyaktige *tidspunktet* for sitt omvendelsesgjennombrudd. For det var viktig med en subjektiv erfaring av å virkelig være frelst, en «indre følelse» av nåde. Guds objektive løfter i evangeliet, i bibelordet, skriftemålet, dåpen

Birgitta mottar åpenbaringer. Illustrasjon fra middelalderen, i Nordisk familjebok

og nattverden, brydde man seg mindre om. I Norge ble Hans Nielsen Hauge (1771-1824) en betydningsfull religiøs leder etter en mektig omvendelsesopplevelse en dag han var ute og pløyde på åkeren. Under pietistiske vekkelser i nordre Sverige begynte man å strebe etter å tale i tunger som på pinsedagen. Og i Småland kom grupper av mennesker i alle aldre i transe og så visjoner, fikk rykninger i kroppen, ropte og stønnet.

Wesley og metodismen

Den engelske presten John Wesley ((1703-1791) ble svært påvirket av den tyske Halle-pietismens sterke vektlegging av å leve et fromt og hellig liv. Ved en stadig økende helliggjørelseskamp er det mulig å oppnå en nærmest fullkommen fromhet og hellighet i dette liv, mente man. Dette sto i kontrast til Luthers undervisning om *simul iustus et peccator*, at en kristen er samtidig en hellig og en synder, og at slik må det nødvendigvis være her på denne siden av evigheten.

Det var faktisk mens Wesley leste Luthers fortale til Romerbrevet at han endelig fikk en sterk følelse av at han stolte på Kristus alene og at syndene hans var blitt tatt bort. Han tolket denne hjertevarme følelsen og erfaringen som et vitnesbyrd fra Den Hellige Ånd, en forsikring om at han hadde den nødvendige tro og kraft til å gå videre fram i et liv i helliggjørelse. Så i stedet for Guds objektive løfter var det Wesleys religiøse opplevelse som ble hans egentlige fundament. Han gikk i bresjen for grunnleggelsen av metodistkirken, og blant metodistene oppsto så rundt 1800 den såkalte Hellighetsbevegelsen, som likesom Wesley vektla de personlige religiøse opplevelsene. Hellighetsbevegelsen kom til å få meget stor betydning for fremveksten av pinsebevegelsen hundre år senere.

Ifølge Wesley er alle mennesker inkludert i Faderens rike (selv om de ikke er medlemmer i Helligåndens rike), og derfor har alle et visst mål av nåde som gjør at de står fritt til enten å velge å ta imot Kristus eller avvise ham. Wesley mente at det derfor må være mulig å lede folk inn i en sinnstilstand der de endelig kommer til å ta imot Guds kall. Denne tankegangen skulle snart føre til langvarige vekkelsemøter

med mye emosjonell og entusiastisk sang og musikk, klapping i hender, høylytte bønner, roping og gjentatte energiske oppfordringer om å ta imot Jesus.

Wesley avviste at dåpen virker gjenfødelse; de åndelige gavene fra Gud forener oss med Ham, men altså ikke dåpen. Denne læren førte om ikke lenge til utbredelsen av tanker om den såkalte «andre velsignelsen», eller «åndsdåpen», noe man mener vanligvis skjer en tid etter en kristens første omvendelse.

Metodismen og hellighetsbevegelsen spredte seg til Amerika, der man startet vekkelleskampanjer med møter kveld etter kveld, fylt av emosjonell forkynnelse og bønn om å få Den Hellige Ånd. Den såkalte Kentuckyvekkelsen tidlig på 1800-tallet førte metodismen til Ohio og Pennsylvania, der mange møtedeltakere kom i transe og fikk rykninger, falt over ende, bjeffet som hunder eller lo en såkalt hellig latter.

Pinsevekkelsen

Pinsebevegelsens gjennombrudd forbindes vanligvis med hendelser i en kirkebygning i Azusa Street, Los Angeles, våren 1906.

Den afroamerikanske hellighetspredikanten William J. Seymour (1870-1922) ledet der The Apostolic Faith Gospel Mission. Mange ble «åndsdøpt» og begynte å tale i tunger. Ryktene spredte seg og stadig flere folk strømmet til. I tre år var det åpent hus dag og natt, med mange kvinnelige og mannlige

Statue av John Wesley i Wilmore, Kentucky, USA. Foto: Adam Davenport. Wikimedia Commons

312 Azusa Street, Los Angeles

predikanter, både svarte og hvite, som byttet på å lede møter. Samtidig var grupper hele tiden samlet i bønn i en sal i andre etasje, der mange hadde visjoner. Fra hele landet kom tilreisende for å oppleve det som skjedde. Men en del ble også kritiske

og mistenkte at demoner, ikke Den Hellige Ånd, hadde tatt kontrollen, da de så folk få rykninger og krabbe rundt på gulvet, bjeffende som hunder. Et annet problem var at spiritualister og medium fra okkulte samfunn i Los Angeles begynte å komme for å delta i samlingene med sine egne spesielle innslag. Til tross for en del skepsis og motstand fortsatte det å komme besøkende fra hele verden, som så tok med seg «ilden» fra Azusa Street tilbake til sine hjemland.

Den norske metodistpastoren Thomas Ball Barratt (1862-1940) kalles ofte for den europeiske pinsebevegelsens far. I 1906 var han i New York og fikk høre om vekkelsen i Los Angeles. Han ble fylt av lengsel etter å få oppleve åndsåpen, men hadde ikke penger til å reise. Etter å ha sendt et brev til Azusa Street, fikk han svar fra ledelsen der. De skrev at full selvoppgivelse til Gud var nødvendig, at han måtte overgi hele sitt liv og alle sine planer til Gud. Barratt bad inderlig og lenge inntil han en kveld under en kristen samling fikk sin «pinsedåp»: «Hele mitt vesen [ble] fylt med lys, og en ubeskrivelig kraft, og jeg begynte nå å tale i et fremmed språk av all makt...» Tilbake i hjemlandet holdt han vekkelsesmøter i metodistkirken i Oslo i romjulen 1906, der man opplevde at «Ånden falt rundt juletreet» og ti personer ble åndsdopt. Dette regnes som starten på pinsebevegelsen i Norge. Barratt grunnla Filadelfiamenigheten i Oslo og bevegelsen spredte seg snart til Sverige, Finland, Danmark og de fleste europeiske land.

Karismatisk bevegelse

Pinsevekkelsen førte til at mange nye kirkesamfunn og menigheter ble grunnlagt. Fram til 1950-tallet var pinsebevegelsen noe som mest foregikk utenfor de eldre, etablerte, store kirkesamfunnene. Men fra 1960-tallet oppstår *den karismatiske bevegelse*, også kalt *ny-pinsebevegelsen*, som innebar at fenomen som tungetale og såkalt åndsåp ble vanlig også innenfor den romersk-katolske kirke, den lutherske og den anglikanske kirke, m.fl. For eksempel begynte Oasebevegelsen å arbeide for «karismatisk fornyelse» i folkekirkene i Norden.

Den såkalte Trosbevegelsen («Word of Faith» movement) grunnlagt av den amerikanske predikanten Kenneth Hagin (1917-2003) forkynnte fremgangsteologisk helse & velstand-kristendom, åndelig krigføring, og helbredelse kombinert med demonutdrivelse (ettersom man mente sykdom skyldes demoner). I

Skandinavia ble Ulf Ekman, tidligere prest i Svenska kyrkan, en svært avholdt leder for menigheten «Livets Ord» som han grunnlag i Uppsala i 1983. I Norge grunnla pastor Åge Åleskjær Oslo Kristne Senter og Enevald Flåten startet Levende Ord Bibelsenter i Bergen.

Siden 1990-tallet snakker man om en *tredje karismatisk bølge*, som forbindes med Torontovekkelsen, og med verdensomspennende nettverk som bl.a. Ny-apostolisk reformasjon (NAR). Torontovekkelsen, også kalt latterbevegelsen, brøt ut i 1994, i en karismatisk menighet i Toronto, Canada. Latter, gråt, skjelling, falling og brøling var her typiske fenomen når deltakerne fikk sine åndserfaringer. Skandinaviske Oase-ledere og pinsevenner var blant tusener fra hele verden som reiste til Toronto for å få del i det som skjedde. Snart var latterbevegelsen spredt til Bergen og andre norske byer.

Lederne for *den ny-apostoliske reformasjon* (NAR), bl.a. pastor Bill Johnson fra Redding Bible Church i California, vil realisere en ny apostolisk tidsalder, som i urkirken.

Denne har allerede startet, med «apostler» og «profeter» Gud reiser opp, åndelige generaler til å lede en hær av spesielt åndstrustede kristne i tiden før Jesu gjenkomst. Men noe som skaper mye forvirring i karismatiske miljøer for tiden, er når profetier som disse lederne påstår å ha fått åpenbart direkte fra Gud, slår feil. Har man ikke da avslørt seg som falske profeter? For eksempel ble det i begynnelsen av 2020 profetert at koronaepidemien kom til å forsvinne før den nådde USA. Og før det siste presidentvalget hevdet en rekke profeter å ha fått beskjed fra Gud om at president Donald Trump kom til å bli sittende for en ny fireårsperiode.

Til tross for mye rapportering om feilslåtte profetier, usunn maktutøvelse, manipulative pengeinnsamlingsmetoder, og ikke minst store læremessige problemer, er pinse-karismatisk kristendom i dag den trosretningen som vokser mest i verden. Ifølge beregninger fins det i vår tid om lag 200 millioner pinsevenner i «klassiske» pinsemenigheter og kanskje så mye som 300 millioner karismatikere i andre samfunn.

Litteratur: Arthur J. Clement, *The Pentecostals and Charismatics. A Confessional Lutheran Evaluation*. Northwestern Publishing House, Milwaukee, 2000.

Tor Jakob Welde

Thomas Ball Barratt

Glossolalia (tungetale) – og likegyldighet for kristen lære?

Glossolalia er den formelle betegnelsen for tungetale og det å tolke tungene. Det kommer fra det greske ordet *glossa* (tunge) og *lalia* (tale). På pinsedagen gjorde Den Hellige Ånd apostlene i stand til å snakke på fremmede språk som de ikke tidligere hadde lært seg (Apg 2,9–11). Denne charisma (gave) var evnen til å formidle evangeliet på gjenkjennelige fremmedspråk til folk som snakket disse språkene. Det var et tydelig tegn på at Gud sto bak budskapet om Jesus som ble forkynt.

Vi har stor grunn til å sette spørsmålstegn ved den rollen tungetalen gis av mange av vår tids pinsevenner og karismatikere. De snakker om en «andre dåp», en «åndsdåp», som viser seg ved evnen til å tale i tunger.

I *The Statement of Fundamental Truths of the Assemblies of God* heter det: «De troendes dåp i Den Hellige Ånd bevitnes av det innledende fysiske tegnet som består i å snakke på andre språk etter som Guds Ånd gir en å forkynne.» Som dette sitatet illustrerer, tror de fleste pinsevenner at du ennå ikke er blitt døpt i Den Hellige Ånd og fortsatt mangler noen av Åndens gaver dersom du ikke har talt i tunger. Karismatikerne

hevder at Ånden bare har kommet til den troende på det tidspunktet vi kommer til tro, men at han fyller den troende i og med åndsdaopen. Skriften lærer imidlertid at dåpen med vann er dåpen i Den Hellige Ånd. I dåpen kommer Ånden til oss og gir oss den frelsende troen. Det er nødvendig med en guddommelig inngripen for hver og en av oss før vi kan tro. Og Gud lover å bruke dåpen (med vann) som sitt middel. «Dette er et bilde på dåpen, som nå frelser også dere,» lover han (1 Pet 3,21). «Han frelste oss ved badet som gjenföder og fornyer ved Den Hellige Ånd» (Tit 3,5). Paulus snakker om «én tro, én dåp» (Ef 4,5). I tillegg sier han i 1 Kor 12, når han diskuterer problemet med de karismatiske gavene: «For med én Ånd ble vi alle døpt til å være én kropp, enten vi er jøder eller grekere, slaver eller frie, og alle fikk vi én Ånd å drikke» (1 Kor 12,13). Sammen med troen kommer alle de andre velsignelsene som Gud har planlagt for sine barn.

Mange av dagens karismatikere anser tungetalen for å være kjennetegnet på en sann Jesu disippel. De oppretter fellesskapsbånd på grunnlag av at de har hatt denne felles erfaringen. Undervisningen

om andre bibelske lærer virker uviktige. Det sanne kjennetegnet på en kirke som behager Gud er imidlertid: «lær dem å holde alt det jeg har befalt dere» (Matt 28,20). Og et sant kjennetegn på en troende er at man vil holde fast ved alle Bibelens lærer. Dette inkluderer også læren om kirkefellesskap og Bibelens undervisning om å holde seg borte fra dem som lærer falskt. Der falsk lære undervises eller tolereres eller der fellesskap praktiseres uten full enighet i læren, er det tvilsomt om Den Hellige Ånd gir tungetalens gave for å vise sin godkjennelse. Noen er overbevist om at tungetalen i nåtidens karismatiske bevegelse er psykologisk selvpåført. Andre peker på at dette fenomenet ikke er begrenset til kristendommen. Hedenske religioner på steder som Afrika bruker en lignende ekstatiske tale.

Selv om vi ikke stiller spørsmål ved karismatikernes oppriktighet, har vi grunn til å tvile på hva de gjør. Vi innrømmer at bedømmingen av dagens tungetale krever en vurdering fra vår side. WELS-professor Joel Gerlach kommenter hva som må være grunnlaget for vurderingen vår: «Grunnlaget vårt for å felle en rettfærdig dom

er hele Guds råd. Så hvis noen kommer til meg og hevder å ha tungetalens gave, er det ikke viktig for meg å høre en demonstrasjon av dette slik at jeg kan bestemme hvorvidt det er fra Ånden eller ei. Jeg vil vite hvordan personen forstår og bekjenner evangeliet. Hvis noen kommer til meg og ikke har “denne læren”, skal jeg ikke ta imot ham i mitt hjem og ikke ønske ham velkommen (2 Joh 1,10). I et slikt tilfelle er det ikke nødvendig å avgjøre om hans ekstatisk tale er av Ånden eller ikke. Hans lære er jo ikke det.”

Vi forventer ikke at denne ån-

delige gaven blir dagligdags eller vanlig. Selv på apostlenes tid forekom den relativt sjeldent, og i den eneste menigheten der tungetale var vanlig (Korint) skapte den alvorlige problemer. Så det er helt tydelig at det å tale i tunger ikke var noe som enhver kristen skulle forvente. Følg Paulus’ råd og fokuser på den klare forkynnelsen av Ordet i stedet for å lengte etter denne evnen. «Gir trompeten et utydelig signal, hvem gjør seg da klar til kamp? Slik er det også med dere: Bruker dere ikke tungen til å tale tydelig, hvordan kan en da oppfatte hva som blir

sagt? Da snakker dere bare ut i luften! ... Når dere nå legger så stor vekt på åndsgavene, så søk å bli rike på gaver som bygger opp menigheten!» (1 Kor 14,8–12).

John Vogt, USA

(Utdrag fra pastor Vogts undervisning om «Anden och Andens gåvor», som kan leses i sin helhet på hjemmesiden til S.t Johannes evangelisk-lutherska församling, Finland: https://sanktjohannes.info/om-stj/om_stj/larodokument/anden-och-andens-gavor/)

Karismatisk lovsang og luthersk gudstjenestetradisjon

Jeg er blitt bedt om å skrive noen ord om karismatisk lovsang og hvordan dette passer i hop med vår måte å feire gudstjeneste. Jeg vil trekke frem noen aspekter av dette som jeg mener må tas i betraktning når man skal vurdere hvorvidt lovsangstradisjonen som har spredt seg innenfor den karis-

matiske verden kan tas inn i en luthersk gudstjeneste og liturgi.

Det første vi må spørre oss selv når vi skal velge sanger til gudstjenestene våre, er hva de formidler. Jeg tenker da først og fremst på sangtekstene. For å illustrere viktigheten av dette, kan vi trekke paralleller til hvilke lesetekster vi bruker i gudstjenesten. Det er helt selvsagt at tekstene som leses i gudstjenesten er hentet fra Bibelen. Bibelens ord er “en lykt for vår fot og et lys på vår sti” (Sal 119, 105), og gjennom dette ordet får vi den nødvendige veiledning på vår vandring mot evigheten. Dette er likevel ikke hovedgrunnen til at vi bruker Bibelens tekster i guds-

tjenesten vår. Hovedgrunnen er at ordene i Bibelen, nærmere bestemt evangeliets ord, har makt til å skape og bevare troen i hjertene våre (Rom 10,17; 15,4). I en luthersk gudstjeneste står ordet og sakramentene i sentrum. Predikanten har vanligvis forberedt prekenen grundig og dermed gjort en stor innsats for å gjøre seg forstått

eller i hvert fall ikke bli misforstått. Målet er at budskapet om Kristus skal bli hørt, forstått og trodd.

Den kristne sangen som evangelieforkynnelse

Når det er sagt, må vi stille spørsmålet: Blir evangeliet om Jesus klart forkynt gjennom sangene vi bruker, eller kanskje vurderer å begynne å bruke, i gudstjenesten? Eller er sangene så flertydige og gudsbildet de formidler så uspesifikt at også representanter for andre monoteistiske religioner godt kunne istemme dem? Tekstene som leses i gudstjenesten, prekenen og sangene som synges, bør alle tale samme språk. En av dem må ikke rive ned det

som en annen nettopp har bygd opp. Kanskje har de som lytter til prekenen nettopp fått motta det underbare løftet om syndenes tilgivelse for Kristi skyld, men så blir dette løftet umiddelbart annullert i salmen som følger like etterpå, og dette på grunn av et slurvete valg av sang. Det kan også være slik at vi i prekenen får lære å se på Kristus og hva han har gjort for oss, mens vi i sangene som synges i gudstjenesten får inntrykk av at det viktigste i livet som kristen er hva vi kan gjøre for Gud.

Den kristne sangens undervisende rolle

Bibelen forutsetter at den kristne sangen skal ha en undervisende funksjon. Paulus skriver i Kolosserne 3,16: *La Kristi ord få rikelig rom hos dere med all sin visdom! Undervis og rettled hverandre med salmer, viser og åndelige sanger, og syng til Gud med takknemlighet i deres hjerter.*

Når vi vurderer sangtekster, er det flere ting vi kan fokusere på. Bibelen sier at alt Guds ord er viktig for oss (Matt 4,4; 28,20), og derfor bør sangene vi synger i gudstjenesten også ha et bredt og variert læreinhold. Akkurat som teksttrekkene vi bruker i gudstjenestene lar oss få ta del av mange forskjellige tekster i løpet av et kirkeår, bør også sangene inneholde undervisning om så mye som mulig som hører med til det kristne livet.

Det fins en kategori sanger som i Amerika gjerne kalles "First Article Hymns", dvs. salmer eller sanger som fokuserer på den første trosartikkelen, som handler om at Gud Faderen er skaperen av himmel og jord. Dette er selvfølgelig noe vi som kristne bekjenner, og slike sanger kan velges til en gudstjeneste hvis de passer til dagens tema. Men hvis sangvalget har en tendens til å lande nesten bare på denne typen sanger, bør vi likevel tenke oss om. Johnold J. Strey uttrykker det godt i sin artikkel *Proclaiming the Gospel in Worship*: *Den første trosartikkelen er noe som kirken bekjenner, men på den andre står den.* Muslimer og jøder kunne med oss prise Gud som Skaperen. Men når vi i sangene våre tilber Jesus Kristus som vår Frelser, vil de ikke lenger være med. Evangeliet om syndenes forlatelse for Kristi skyld er den kristne kirkens hovedbudskap, og dette bør også komme fram i det vi synger.

Lovsanger som er sprunget ut av karismatiske sammenhenger har en tendens til å være ganske ensporede og ikke like rike på kristen undervisning som for eksempel salmer fra den lutherske tradisjonen. Noen reformasjonssalmer er bygget opp slik at de gjengir bibelske sannheter på den måten at et vers fortsetter der det foregående verset slutter. Der er

det ikke rom for gjentakelser av den typen som er så vanlig i moderne lovsanger. Dette gjelder ikke bare reformasjonssalmer, men også mange andre eldre sanger. En svært gammel lovsang er *Store Gud, vi lover deg*. Den tar (hvis alle versene er inkludert) ca. seks minutter å synge, og på disse minuttene får vi en svært grundig undervisning om de kristne tros-sannhetene. Her handler det om Gud som Faderen, Sønnen og Den Hellige Ånd, om frelsen og om vårt evige håp. Kontrasten til en moderne lovsang av samme lengde er ofte stor. La oss som et eksempel ta en sang med omtrent samme varighet: *Jeg er kommet for å se Deg, for å høre Deg, for å kjenne Deg og berøre Deg. Dette er min lengsel, Deg, Deg, Deg, Deg, Deg Jesus.* Dette er stort sett alt som sies i sangen som varer i mer enn ni minutter. Hvis vi vurderer kristne sanger ut fra deres undervisende rolle, er moderne karismatiske lovsanger ikke å anbefale.

Lovprise Herren? Av hvilken grunn?

En del lovsanger som brukes i karismatiske sammenhenger har en tendens til å være ganske uspesifikke når det gjelder *grunnen* til at vi bør love eller prise Herren. Vi kan gjentatte ganger bli oppfordret til å prise Herren uten at det kommer fram hvorfor vi skal gjøre det. Lovsangene vi finner i Bibelen

er spesifikke angående hvorfor Herren er verdig vår takk og lov. I Marias Lovsang i Lukas 1 leser vi: *Min sjel opphøyer Herren, og min ånd fryder seg i Gud, min frelser. For han har sett til sin tjenestekvinne i hennes fattigdom... Store ting har han gjort mot meg, han, den mektige* (Luk 1,46-49). Guds gjerninger gir Maria grunn til lovprisning. Det samme finner

vi i Sakarjas Lovsang: *Velsignet er Herren, Israels Gud, for han har sett til sitt folk og forløst det. Han har oppreist for oss et horn til frelse i sin tjener Davids hus* (Luk 1,68f). Gud har gitt oss frelse, og dette er den viktigste grunnen vår til å love og prise ham. Hvis denne årsaken er nevnt i lovsangene vi synger, får vi samtidig en god undervisning om hva kristendommen handler om.

Den norske lovsangen *Jeg er kommet for å se Deg*, som vi siterte tidligere, fungerer også her som et eksempel på dette at årsaken til lovsangen forblir uklar. Vi får ingen konkretisering av hva Jesus betyr for oss eller har gjort for oss. Det forventes bare at vi synger at vi har kommet for å se, høre, føle og røre ved Jesus. Likevel skal det sies at det fins moderne lovsanger der motivet og grunnen til at vi priser Jesus er veldig klart. En slik sang er *Därför vi prisar* av Bengt Johansson.

Foto: Ryk Noves, unsplash.com

Hvem eller hva er det vi lovpriser?

Når vi vurderer forskjellige lovsanger bør vi stille spørsmålet: hvem eller hva er det vi hyller her? Er det Jesu person og verk eller er det vår egen hengivenhet for ham?

Et eksempel her er den gamle og veldig populære sangen *Alt for Jesu fot jeg legger* (*All to Jesus I surrender*). I sangen sies det gang på gang at jeg overlater alt til Jesus. Visst, det høres fromt ut å gi slike løfter, men det er likevel ikke mye til innhold i en sang. Våre løfter til Gud er i beste fall en marginal ting i kristendommen, mens Guds løfter til oss er det sentrale og de er verdige all vår lovsang.

Vi kan også formulere spørsmålet slik: er det sentrale i kristendomforståelsen som formidles i sangen *Kristus for oss* eller *Kristus i oss*? Et Kristus for oss-perspektiv gir oss grunn til å anta at forfatteren har forstått det sentrale i kristendommen, rettferdiggjørelsen av nåde ved troen. Det bør også være rom for sanger med et helliggjørelsestema (Kristus i oss) i gudstjenesten, men der må vi følge det samme prinsippet som vi nevnte tidligere, da vi snakket om sanger som omhandler den første trosartikkelen: disse må ikke få være i flertall. Kristus for oss er Skriftens hovedbudskap.

Svak nådemiddelteologi

Mange lovsanger er sprunget ut av evangeliske sammenhenger der vektleggingen av nådemidlene vanligvis er svak eller nesten ikke-eksisterende. Dette fører til et problem. Selv om sangtekstene lover at Jesus vil komme til oss, forblir det uklart hvordan dette skal foregå. Jesus vil ha med oss å gjøre, men hvor er han? Sangen *Han går aldrig forbi dig* av Michael Johnson beskriver på en bra måte at Jesus er vår eneste hjelp. Det er en veldig viktig sannhet. Men sangen hadde vært så mye bedre hvis den oppfordret oss til å bruke nådens midler for gjennom dem å

finne den trøst og hjelp Jesus vil gi oss. Bare å si helt generelt at Jesus ikke går forbi oss, hjelper ikke så mye hvis vi ikke vet hvor vi kan møte ham.

Sammenfatning

Når vi vurderer å bruke en bestemt sang i gudstjenestene våre eller andre åndelige samlinger, bør vi ta utgangspunkt i et par prinsipper. For det første, hvor klart formidler sangen den sentrale kristne trossannheten om frelse av nåde alene? Er det Jesus og hans frelsesverk som hylles i sangen, eller er det vår hengivenhet for ham? I hver gudstjeneste bør vi synge minst én sang som klart og tydelig peker på kjernen i vår tro, at Jesus har levd, dødd og stått opp igjen for oss.

For det andre: i hvilken grad bidrar sangen til den kristne undervisningen? Fins det læreinnhold i tilstrekkelig mengde eller består sangen mest av gjentakelser av visse fromme ord eller uttrykk? Paulus skriver i 1 Kor 14,15: *Jeg skal lovsynge med ånden, men også med forstanden*. En lovsang der den samme setningen gjentas om og om igjen kan neppe være det Paulus mener med å synge med forstanden. Konteksten i 1 Kor 14 viser at det uttrykket handler om sang som bidrar til en god kristen oppbyggelse. Det er neppe nødvendig her å nevne at sanger som inneholder falsk lære på noe som helst punkt er diskvalifisert fra en evangelisk-luthersk gudstjeneste verdt navnet.

Til slutt: Gud fortjener vår lov og pris for sin egen skyld. Han er vår gode Far, vår Frelser og vår Talsmann, som er med oss hver dag i livet vårt. Han har gjort store ting med oss, og det skal vi gjerne nevne i sangene vi synger til hans ære.

Min sjel opphøyer Herren, og min ånd fryder seg i Gud, min frelser. For han har sett til sin tjenestekvinne i hennes fattigdom... Store ting har han gjort mot meg, han, den mektige (Luk 1,46-49).

Hans Ahlskog, Finland

Jesus ber for disiplene

Jesu øversteprestelige bønn. Et bibelstudium over Joh 17 – del 5

I Joh 17,13 sier Jesus at disiplene skulle få eie hans glede «i fullt mål». Men denne gleden skulle de eie midt i en verden som skulle hate dem. Jesus fortsetter: «Jeg har gitt dem ditt ord. Men verden har lagt dem for hat, for de er ikke av verden, slik heller ikke jeg er av verden» (vers 14). Jesus hadde gitt disiplene sitt dyrebare ord. Gjennom dette ordet skulle han gi dem kraft og mot. Samtidig skulle de spre dette ordet videre ut i verden. Midt i den verden som skulle hate dem, forfølge dem og stå imot dem på alle måter, skulle de altså trofast forkynne dette ordet som Frelseren hadde gitt dem.

Hvorfor skulle verden hate disiplene? Fordi de ikke var av verden, slik heller ikke Jesus var av verden. Verbet som i vår oversettelse er oversatt med «lagt dem for hat», står i en gresk verbform (ingressiv aorist) som innebærer at straks mennesker kommer til tro på Jesus, begynner verden å hate dem. Hat er de vantros reaksjon på troen. Verden kan ikke tåle den sanne troen på Frelseren Jesus Kristus. Også dette hadde Jesus talt om til disiplene tidligere. Han hadde sagt: «Om verden hater dere, skal dere vite at den har hatet meg først. Hadde dere vært av verden, hadde verden elsket sitt eget. Men dere er ikke av verden. Jeg har jo utvalgt dere fra verden, og derfor hater verden

dere» (Joh 15,18-19). «En lærling står ikke over sin mester, og en tjener ikke over sin herre ... Har de kalt husherren for Beelsebul, kan da husfolket hans vente noe bedre?» (Matt 10,24-25).

Verdens reaksjon skyldes det faktum at de kristne, på samme måte som deres Herre, er forskjellig fra verden. Jesus sier at de ikke er «av verden». De troende er født på ny. Av bare nåde har de fått en ny natur som er skapt av Gud. De er ikke av verden, men av Gud. Dette ser verden. Den ser at de kristne er forskjellig fra dem. Derfor forakter og hater verden de kristne. Luther sier at «verden vil korsfeste alt som er av Gud».

Man skulle kanskje forvente ut fra alt det Jesus har sagt om verdens hat mot de troende, at han ville be sin himmelske Far om å spare disiplene ved å ta dem bort fra verden. Men det gjør han ikke. Tvert imot, han sier: «Jeg ber ikke om at du skal ta dem ut av verden, men at du skal bevare dem fra det onde. De er ikke av verden, slik jeg ikke er av verden» (vers 14-15). Årsaken til dette sier han i vers 18: «Som du har sendt meg til verden, har jeg sendt dem til verden.»

Disiplene har en oppgave å utføre. De skal være budbærere for Jesus i verden. Like før han forlot dem, sa han: «Gå ut i hele verden og forkynn evangeliet for alt som Gud har skapt!» (Mark

16,15). Legg merke til dette: Det er i den samme verden som hater og forfølger dem, de skal gå ut og forkynne det glade budskapet om frelsen i Jesus Kristus. Derfor ber ikke Jesus om at Faderen må ta dem bort fra verden, men at han må bevare dem mens de er i verden og utfører sitt hellige, gudgitte oppdrag.

Som kristne er vi i verden, men ikke av verden. Det betyr at vi ikke skal skille oss kroppslig fra verden og trekke oss fullstendig bort fra alt det som har med verden å gjøre. Paulus taler noe om dette i 1 Kor 5. Her sier han at han skrev i et annet brev til dem at de ikke skulle ha noe å gjøre «med folk som lever i hor» (1 Kor 5,9). Og så sier han i vers 10: «Jeg mente ikke alle i denne verden som driver hor eller er grådige, eller er ransmenn og avgudsdyrkere. Da måtte dere jo gå ut av verden. Det jeg mente med det jeg skrev, var at dere ikke skal omgås en som kalles bror, og som likevel lever i hor eller er grådig ...» (1 Kor 5,10-11).

Når Jesus sier at de kristne ikke er av verden, mener han altså ikke at de skal leve helt tilbaketrukket og atskilt fra verden. Men fordi de er født på ny av Gud, har de en annen natur enn verden. De har fått en ny vilje. Og de har fått en ny innstilling til verden. En troende er ikke først og fremst opp-tatt av det som hører verden til.

Han vet at vennskap med verden, betyr fiendskap mot Gud (Jak 4,4). Johannes skriver: «Elsk ikke verden, heller ikke det som er i verden! Den som elsker verden, har ikke kjærligheten til Faderen i seg. For alt som er i verden – kroppens begjær, øynenes begjær og skrytet av alt en eier – det er ikke av Faderen, men av verden» (1 Joh 2,15-16).

Nå ber altså Jesus for sine troende venner, ikke at Faderen skal ta dem ut av verden, men at han skal «bevare dem fra det onde». Det er det samme Jesus har lært oss å be i Fadervår: «Frels oss fra det onde» (Matt 6,13). Enkelte oversettelser har: «Frels oss fra *den* onde», dvs. Satan. Men dette er egentlig ett og det samme. Paulus påminner de kristne i Efesos om at deres kamp er en kamp «ikke mot kjøtt og blod, men mot makter og åndskrefter, mot verdens herskere i dette mørket, mot ondskapens åndehær i himmelrommet» (Ef 6,12). Tidligere i samme brev har han skrevet at de tidligere, før de ble troende, hadde latt seg lede «av herskeren i himmelrommet», dvs. Satan (Ef 2,2). Bak alt det onde i verden, står ytterst den onde selv. I alt det onde som fins i verden omkring oss, ser vi Satans egen hånd. Derfor formaner Skriften alle kristne: «Vær edru og våk! Deres motstander, djevelen, går omkring som en brølende løve for å finne noen å sluke. Stå ham imot, faste i troen!» (1 Pet 5,8-9).

Men altså, denne kampen mot den onde og alt det onde i verden, skal ikke Jesu disipler kjempe alene. Jesus ber om at den allmektige Faderen i himmelen, som står over alle makter og myndigheter, skal bevare dem fra det onde. Vi kan være helt sikre på at denne bønnen blir hørt!

På hvilken måte skal han bevare dem fra det onde? Jesus ber: «Hellige dem i sannheten, ditt ord er sannhet» (vers 17).

Jesus innledet denne delen av sin bønn med å tiltale Faderen med «*hellige Far*» (vers 11). Han ber om at han som er hellig i seg selv, nå skal hellige disiplene. Ordet «*hellig*» betyr å være satt til side, være innviet, spesielt for Gud. Disiplene skal forbli i verden, men de er ikke lenger en del av verden. I de foregående versene har Jesus bedt om at disiplene må bli beskyttet fra den onde og alt det onde i verden, dvs. den *negative* siden av hans bønn. Her ber han om det samme, bare på en *positiv* måte. De skal ikke bare bli bevart *fra* noe, men de skal bli helliget *til* noe. Faderen skal bevare dem ved å hellige dem, sette dem til side og holde dem atskilt – ikke fysisk, men åndelig – fra verden.

Alle troende utgjør «de helliges samfunn». Peter kaller dem «en utvalgt slekt, et kongelig presteskap, et hellig folk ...» (1 Pet 2,9). I innledningen til 1 Kor hilser Paulus «Guds menighet i Korint, dere som er helliget i Kristus Jesus og kalt til å være hellige sammen med alle som hver på sitt sted påkaller vår Herre Jesu Kristi navn» (1 Kor 1,2). Og til de kristne i Roma skriver han: «Jeg hilser alle dere i Roma, dere Guds elskede som er kalt til å være hellige» (Rom 1,7). De troende er ikke hellige i seg selv, men de er «helliget i Kristus Jesus».

Hvordan skal Faderen hellige dem? Han skal hellige dem «i sannheten». Hvilken sannhet? «Ditt ord er sannhet.» Alt det som Jesus altså har bedt om for sine disipler, skal skje gjennom ordet. Jesus hadde sagt til dem: «Hvis dere blir i mitt ord, er dere virkelig mine disipler. Da skal dere kjenne sannheten, og sannheten skal gjøre dere fri» (Joh 8,31-32).

Ved å bli i ordet, ved å holde fast på ordet (jfr. vers 6), skal disiplene kjenne sannheten. Guds ords sannhet er det frigjørende budskapet om frelse av nåde alene ved troen alene. Ingen andre

steder enn i Guds ord finner vi evangeliet, dette kraftige budskapet (Rom 1,16) om Jesus Kristus som sonte hele verdens synd på korset. Denne sannheten er bare åpenbart i de hellige profetenes og apostlenes skrifter. Evangeliet er «sannhetens ord» (Ef 1,13; Kol 1,5). Alle som tar imot evangeliet i tro og holder fast på det, er derfor helliget i sannheten. Jesus uttrykte det slik da han sto foran Pilatus: «Hver den som er av sannheten, hører min røst» (Joh 18,37).

Når Jesus sier: «Ditt ord er sannhet», betyr det ikke bare at ordet er sant; det betyr at ordet er *lik* sannheten. Bibelen er mer enn en sann bok; den *er* sannheten. «Hva er sannhet?» spurte Pilatus (Joh 18,38). Det samme spørsmålet lyder i vår tid. «Hva er sannhet?» spør den vantro verden. Mange klamrer seg til vitenskapen som den store sannheten. Andre søker sannheten i alternative bevegelser eller andre religioner. Men Jesus er meget tydelig når han slår fast at Guds ord er sannhet. Bare Guds ord, sannhetens ord, kan hellige oss og bevare oss inntil enden.

Til slutt i den andre delen av sin øversteprestelige bønn, der han ber for sine disipler, sier Jesus: «Som du har sendt meg til verden, har jeg sendt dem til verden» (vers 18). Jesus var sendt til verden fra Faderen. Nå sender han disiplene til den samme verden. Han hadde fått et stort oppdrag å fullføre av Faderen. Snart skal han gi disiplene et stort oppdrag, nemlig å forkynne sannhetens ord, evangeliet om den fullbrakte frelsen i Jesus Kristus. Både Jesus og disiplene var sendt «til verden». Verden er med andre ord målgruppen for både Jesu frelse og disiplenes forkynnelse. Jesus kom for å frelse den verden som hatet ham, og disiplene skulle forkynne denne frelse for den verden som skulle hate og forfølge dem.

Men disiplene behøvde ikke være bekymret. For Jesus sier: «Jeg helliger meg for dem, så også de skal helliges i sannheten» (vers 19). Som den sanne øversteprest helliger han seg for disiplenes skyld. (Preposisjonen «for» i denne setningen er den greske preposisjonen *hyper* som kan oversettes med «for – skyld» eller «i stedet for».) Dermed henviser Jesus til det som snart skulle skje. På korset skulle han som den sanne øversteprest ofre seg selv for disiplene og for alle mennesker. Hebreerbrevets forfatter skriver: «I kraft av denne viljen er vi blitt helliget ved at Jesu Kristi

kropp ble båret fram som offer én gang for alle» (Hebr 10,10).

Ved at Jesus på denne måten helliget seg for disiplene, skulle de bli helliget i sannheten. De skulle bli innviet og satt til side for det hellige oppdraget Jesus skulle gi dem, nemlig å forkynne sannhetens ord til verden.

La oss sitere fra Luthers utlegning av Jesu øversteprestelige bønn: «De kalles hellige, ikke fordi de er uten synd, eller fordi de blir hellige ved gjerninger. Tvert imot er de i seg selv med alle sine gjerninger syndere og fordømte; men de blir hellige ved en fremmeds hellighet, nemlig

ved den Herre Jesu Kristi hellighet, som gis dem ved troen og blir deres egen.»

Nå har vi sett hvordan Jesus ber for sine disipler. Selv om han snart skal forlate dem og gå til Faderen, og la dem bli igjen i verden som hater dem, skal de bli bevart gjennom sannhetens ord, evangeliet om frelsen av nåde alene. I den siste delen av hans øversteprestelige bønn skal vi se at Jesus også ber for oss og for alle dem som kommer til tro gjennom apostlenes ord.

Egil Edvardsen

(forts.)

Kirkemøte på Stemnestaden, Grinde

Helgen 30. juli – 1. august var det tid for LBKs 7. kirkemøte. Etter alle strenge restriksjoner som hadde vært på grunn av pandemien, og usikkerhet om kirkemøtet i det hele tatt kunne avholdes, var det glede blant deltakerne over å endelig kunne samles igjen med trossøsken fra flere menigheter. Vi hadde langveis tilreisende fra både Trøndelag og Esbjerg, Danmark. Men to av våre inviterte foredragsholdere, professor Keith Wessel fra New Ulm, Minnesota og pastor Bjarte Edvardsen fra Västerbotten i Sverige, måtte dessverre holde seg hjemme. Likevel fikk vi høre på foredragene de hadde forberedt.

Årets tema var «Frihetens evangelium», med følgende inspirerende og oppbyggelige foredrag: «Bare ett evangelium» (Gal 1,6-9)

Formann Edvardsen leder kirkemøteforhandlingene

ved pastor David Edvardsen, «Kristen frihet: Virkelig fri i Kristus» (Gal 5,1) ved prof. Wessel som talte via video på stor-skjerm, og «Livet i Ånden»

(Gal 5,16-18) skrevet av Bjarte Edvardsen og lest opp av hans bror David. I tillegg holdt pastor Tor Jakob

Stemnestaden, Grinde

Welde et foredrag om salmedikteren Thomas Kingo, der tilhørerne også fikk synge mange gamle og flotte salmer.

Selve kirkemøteforhandlingene lørdag formiddag ble som vanlig ledet av formann Egil Edvardsen, som leste opp kirkestyrets årsmelding 2019-2021, gikk gjennom regnskap m.m., og budsjettet som ble vedtatt for de neste to år. Det ble bestemt å fortsette å støtte misjonsprosjektet «Outreach to Roma» i Bulgaria. Formannen delte ut gave og blomster til Kjell Petter Bakken som takk for det gedigne arbeidet han har lagt ned i tidsskriftet Bibel og Bekjennelse gjennom hele førti år. Fra og med 2021-årgangen har han valgt å trekke seg ut av redaksjonen for å gi plass til yngre krefter som kan føre arbeidet videre. Men han forsikret om at

Kjell Petter Bakken

han også videre står til disposisjon med råd og hjelp.

Grindemøtet ble avsluttet med en godt besøkt høymesse søndag formiddag etterfulgt av en velsmakende søndagsmiddag beredt av vert-

Pastor David Edvardsen leder søndagens gudstjeneste

skapet vårt på Stemnestaden. Hit kommer vi gjerne tilbake enda flere ganger.

Hva skal skje på dommens dag?

De siste tider – del 17

I forrige artikkel (Bibel og Bekjennelse, nr 2/2021) i denne serien om de siste tider, så vi på noen spesielle hendelser som skal skje på den dagen Jesus kommer igjen for å dømme levende og døde. I denne artikkelen skal vi trekke fram noen andre spesielle ting som Bibelen nevner i forbindelse med dommens dag.

Engler

Bibelen taler om engler som skal følge Jesus når han kommer igjen for siste gang.

Jud 1,14-15: «Se, Herren kommer med sine hellige engler i tusentall for å holde dom over alle ...»

Mark 8,38: «... når han kommer i sin Fars herlighet sammen med de hellige engler.»

2 Tess 1,7: «Slik blir det når Herren Jesus åpenbarer seg fra himmelen sammen med sine mektige engler.»

Hvorfor skal Jesus ha engler med seg ved sin gjenkomst? Bibelen sier at englene har en oppgave som de skal gjøre. De skal skille ut de vantro fra de troende. Og de skal fare ut over hele jorden for å samle inn de troende.

Matt 13,49-50: «Slik skal det gå ved verdens ende: Englene skal dra ut og skille de onde fra de rettferdige og kaste dem i ildovnen, der de gråter og skjærer tenner.»

Matt 24,31: «Når basunen lyder, skal han sende ut sine engler, og de skal

samle hans utvalgte fra de fire verdens-hjørner, fra den ene enden av himmelen til den andre.»

Kraftig lyd

Jesu gjenkomst skal absolutt ikke skje i stillhet og hemmelig. Det skal blåses kraftig i basuner. Ingen skal være i tvil om at han kommer.

1 Tess 4,16: «For når befalingen lyder, når erkeengelen roper og Guds basun høres, da skal Herren selv stige ned fra himmelen ...»

1 Kor 15,51-52: «Se, jeg sier dere en hemmelighet: Vi skal ikke alle sovne inn, men vi skal alle forvandles, brått, på et øyeblikk, ved det siste basunstøt. For basunen skal lyde, de døde skal stå opp i uforgjengelighet, og vi skal bli forvandlet.»

Kosmisk sammenbrudd

Ifølge Bibelen skal det samtidig med Jesu gjenkomst også skje store og dramatiske ting i universet. Det skal bokstavelig talt falle sammen.

Matt 24,29: «Så snart denne trengselstiden er over, skal solen bli formørket og månen miste sitt lys. Stjernene skal falle ned fra himmelen, og himmelens krefter skal rokkes.»

Noen mener at disse profetiene ikke skal forstås bokstavelig. De mener at disse tingene skjedde billedlig da Jerusalem ble ødelagt av romerne i år 70 e.Kr. Det var en

så grusom dag at det var som om solen og månen var blitt formørket. Andre sier at denne profetien av Jesus dreier seg om solformørkelser, kometer og andre spektakulære fenomener som har skjedd og skjer hele tiden i historien helt fram til den ytterste dagen.

Men det er gode grunner til å tro at profetien skal oppfylles bokstavelig på den ytterste dagen. Det står for eksempel at solen skal bli formørket «så snart denne trengselstiden er over» (Matt 24,29). Og i neste vers fortsetter det direkte: «Da skal Menneskesønnens tegn vise seg på himmelen, da skal alle folkeslag på jorden bryte ut i klagerop, og de skal se Menneskesønnen komme på himmelens skyer med stor makt og herlighet» (Matt 24,30). Det er tydelig at denne ødeleggelsen som beskrives i vers 29, følges direkte av Jesu gjenkomst.

Også andre steder i Det nye testamente sier uttrykkelig at himlene skal bli ødelagt på dommens dag. De skal «ristes» og «skiftes ut».

2 Pet 3,12: «... mens dere venter på at Guds dag skal komme, og fremskynder den. Da skal himlene bli fortært av ild, og elementene skal brenne og smelte.»

Hebr 12,26-27: «Den gangen fikk hans røst jorden til å skjelve. Men nå har han lovet: Enda en gang vil jeg riste ikke bare jorden, men også himmelen. Her

står det: 'enda en gang'. Dette viser at det som kan rokkes fordi det hører til det skapte, skal skiftes ut, for at det som ikke kan rokkes, skal bestå.»

I tillegg står det i Åpenbaringsboken at det ikke vil være behov for solen og månen i himmelen, for Gud selv skal gi lys. Det skal heller ikke være noen natt mer i himmelen.

Åp 21,23: «Og byen trenger ikke lys fra sol eller måne, for Guds herlighet lyser over den, og Lammet er dens lys.»

Åp 22,5: «Natten skal ikke være mer, og de skal ikke ha bruk for lys av lampe eller av sol, for Herren Gud skal lyse over dem.»

Alle himmellegemene i universet er fantastiske skapninger av Gud, men de ble skapt for denne tid. Når Jesus kommer igjen, skal alt dette forsvinne, og Gud skal skape «en ny himmel og en ny jord».

Åp 21,1: «Og jeg så en ny himmel og en ny jord. For den første himmel og den første jord var borte.»

Denne kosmiske ødeleggelsen er forutsagt mange ganger i Skriften, ikke minst i Det gamle testamentet.

Jes 34,4: «Oppløst blir hele himmelens hær, som en bokrull blir himmelen rullet sammen. Hele dens hær skal visne som løvet på vinstokken visner og frukten på fikentreet skrumper inn.»

Joel 3,20-21: «Sol og måne svartner, og stjernene mister sin glans. Herren skal brøle fra Sion, la røsten runge fra Jerusalem, himmel og jord skal skjelve.»

Apg 2,19-20: «Jeg setter varsler oppe på himmelen og tegn nede på jorden, blod og ild og røykskyer. Solen skal forvandles til mørke og månen til blod for Herrens dag kommer, den store og strålende.»

Bibelen sier altså at i forbindelse med Jesu gjenkomst skal solen og månen miste sitt lys. Stjernene skal falle ned. Himlene skal ristes og skiftes ut. Vi vil ikke spekulere i hvordan dette konkret skal skje. Men vi forstår at det blir en omveltning som aldri noensinne har skjedd før.

Menneskers reaksjoner på dommens dag

Bibelen beskriver også hvordan menneskene vil komme til å oppleve den siste dagen og deres reaksjoner. De vantro vil bli grepet av redsel og fortvilelse, og de vil prøve å flykte fra Guds dom. De skal sørge og klage fordi de vet at de er syndere og ikke kan bli stående for den hellige Gud. Straks vil de forstå at den gud eller de guder som de tjente på jorden, var falske.

Luk 21,25-26: «... på jorden skal folkene bli grepet av angst og rådløshet i larmen fra hav og brenninger. Mennesker skal forgå av redsel og gru for det som kommer over jorden.»

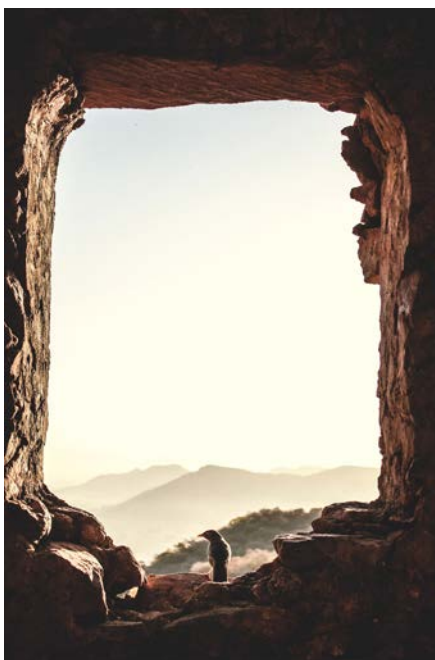

Foto: Abhishek Koli, unsplash.com

Matt 24,30: «Da skal Menneskesønnens tegn vise seg på himmelen, da skal alle folkeslag på jorden bryte ut i klagerop, og de skal se Menneskesønnen komme på himmelens skyer med stor makt og herlighet.»

Åp 6,15-17: «Jordens konger, stormenn og hærførere, de rike og de mektige, hver slave og hver fri, alle gjemte de seg i huler og mellom berghamrer. Og de sa til fjellene og berghamrene: 'Fall over oss og skjul oss for ansiktet til ham som sitter på tronen, og for vreden fra Lammet. For den store vredesdagen er kommet, og hvem kan da bli stående?'»

De troendes reaksjon vil bli

helt forskjellige fra de vantros. De troende har en fordel på dommens dag fordi de trenger ikke bli overrasket når den kommer. De vet hva de har i vente.

1 Tess 5,4: «Men dere, søsken, er ikke i mørket, så dagen skulle komme uventet på dere som en tyv.»

Mens de vantro vil klage og fortvile, kan de troende ha fred og glede. For det er deres forløsningsdag. Det er den dagen Jesus kommer for å forløse dem fra alle prøvelser og strider i dette livet og ta dem inn i sin himmelske herlighet. Derfor kan alle troende se fram mot denne dagen med glede og forventning.

Luk 21,28: «Men når dette begynner å skje, da rett dere opp og løft hodet! For da skal dere snart bli satt fri.»

På grunn av vår gamle natur som vil henge med oss helt til den siste dag, vil også de troende av og til føle frykt og uro når de tenker på dommens dag. Om vi lever når Jesus kommer igjen, kan det godt hende at også vi vil bli forskrekket over det som begynner å skje. Men tvilen vil raskt bli erstattet av en usigelig glede. Fordi vi vet at den Jesus som skal komme igjen, er den samme Jesus som døde for alle våre synder på korset, kan vi møte dommens dag med glede og fred. Vi kan trøste oss med Bibelens løfter om at det ikke fins noen fordømmelse for oss. Vår reaksjon på dommens dag vil derfor bli helt annerledes enn de vantros.

Rom 8,1: «Så er det da ingen fordømmelse for dem som er i Kristus Jesus.»

Rom 5,1: «Da vi altså er blitt rettferdige ved tro, har vi fred med Gud ved vår Herre Jesus Kristus.»

I den neste artikkelen skal vi tale om en helt spesiell hendelse som skal skje på den ytterste dagen, nemlig de dødes oppstandelse.

Egil Edvardsen

Jesus blir forundret

«Han undret seg over vantroen deres.» (Mark 6,6)

Alt tydet på at Jesus var den han sa at han var. Han hadde himmelsk visdom. Han hadde guddommelig makt. Og alt dette viste at han var den lovede Messias. Likevel ble han avvist av folket på sitt eget hjemsted, inkludert sin egen familie. Markus forteller: *Han undret seg over vantroen deres.*

Jeg tror vi kan forstå litt av denne forundringen til Jesus. For vi ser omkring oss på verden og noen som står oss nær og som til tross for alle vitnesbyrd og bevis avviser Jesus. Det er sant, de har ikke sett ham personlig eller vært vitne til at han helbredet en syk eller stillet en storm. Men det er mange ting de har sett som beviser Guds eksistens, og de bør fortsette å observere helt til de innser dette. Paulus sier i Rom 1,20: *Hans usynlige vesen, både hans evige kraft og hans guddommelighet, har de fra verdens skapelse av kunnet se og erkjenne av hans gjerninger. Derfor har de ingen unnskyldning.*

Ved Guds nåde bruker du noen minutter på å lese denne andakten. Du har tro på at Gud vil velsigne deg den tiden du daglig bruker på hans Ord. Men tror vi alltid at Jesus vil holde løftene sine til oss? Stoler vi alltid på at han vil gi oss alt

vi trenger til oss selv og til familiene våre? Eller har vi også kjempet med tvil? Skriften vitner klart og tydelig om at Jesus holder løftene sine. Men litt for ofte passer Jesu reaksjon i bibelverset vårt på oss; vi gir ham grunn til å undre seg over oss.

Hva gjør Jesus da? I stedet for å vende oss ryggen, vender han blikket vårt tilbake på ham. Han sier: “Kom til meg.” Han fortsetter å forkynne ordet sitt til hjertene våre for å styrke troen vår og jage bort tvilen. Se, hvordan han ble født for å bli din Frelser. Se, hvordan han levde et fullkomment liv for deg. Tenk på at han ga livet sitt som betaling for dine synder og din mangel på tro og tillit. Se, hvordan han går ut av graven! Ordet vil overbevise deg og gi deg den kraften du trenger for å fortsette å tro og stole på ham som din Frelser og Herre. Det er forunderlig!

Kjære Jesus, vend blikket mitt mot deg. Tal til meg gjennom ditt Ord. Styrk min tro på deg. Ta bort all tvil fra hjertet mitt. Amen.

Fra Meditations